

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

ILLUSTRERADT MAGASIN

9DE ÅRG.

DEN 29 DECEMBER 1907.

N⁰ 13

Efter porträtt

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Ståhm.—Öbg.

O. Bernmark

OLOF MALM.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

"Statsrådet skall bestå af elfvä ledamöter", stadgar vår regeringsform. Hittills har konung Gustaf V dock varit omgifven af endast tio rådgifvare. När förutvarande "statsrådet och chefen för landförsvarsdepartementet", generalmajor Tingsten, beviljades afsked, öfvertogs skötseln af hans departement af statsministern, men någon efterträdare åt honom som statsråd utnämndes icke. Bland namn, som uttalats i förbindelse med ministerskiftet, var dock äfven generalmajor Malms. Därest denne vore den designerade landförsvarsministern, utgjorde den omständigheten, att han var bunden vid sjuklägret efter en genomgången operation, då rekonstruktionen föietogs, en tillfylllestgörande förklaring till, hvarför grundlagsbudet i fråga för tillfället icke skedde tillfyllest. Sannolikheten af hans förestående utnämning stegrades härigenom till visshet.

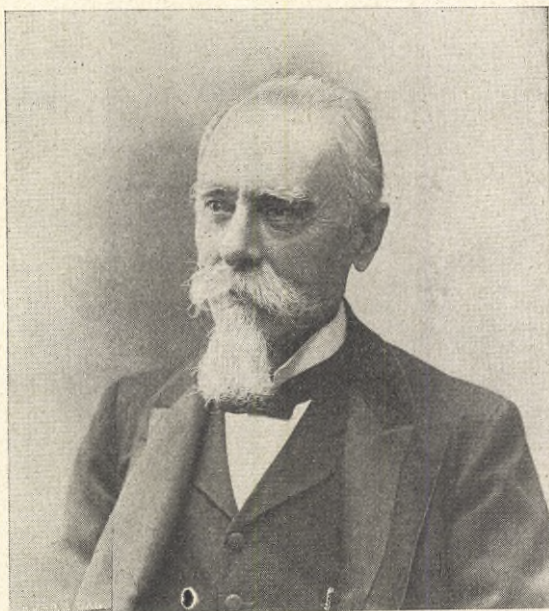
Vårt försvarsväsenas omläggning på allt folkligare grund kan ej bättre illustreras än af den afgångne krigsministerns och den nytillträdandes härstamning ur de breda samhällslagren. Hr Tingstens fader var underoficer. Det blifvande statsrådet *Olof Bernhard Malm* har utgått ur ett skänkt landmannahem. Han är nämligen född i Kviinge af Kristianstads län den 3 januari 1851, där hans föräldrar voro landbrukaren Hans Magnus Malm och dennes hustru Hanna Kristensdotter — den yngste i en syskonrund, till hvilken äfven hör den framstående prästmannen, kontraktsprosten J. Th. Malm i Löderup. Efter mogenhetsexamen i Kristianstad blef han underlöjtnant vid Norra skånska infanteriregementet 1872 och löjtnant darsammastädes 1878. Redan nu gjorde han sig bemärkt för sitt synnerligen klara och rediga hufvud och en mindre vanlig militär begåfning, något som medförde hans utnämning till löjtnant vid generalstaben 1880. Fem år senare befordrades han till kapten darsammastädes och blef 1889 kapten i regementet. 1891 förordnades han till stabschef vid andra arméfördelningen och militärdistriktet och kvarstod

som sådan t. o. m. 1895. Under tiden avancerade han 1892 till major vid generalstaben och blef 1896 stabschef vid fjärde arméfördelningen. Samma år utnämndes han till öfverstelöjtnant vid Skaraborgs regemente, men vann redan året därpå transport därifrån till Svea lifgarde. År 1898 blef han öfverste och chef för Bohusläns regemente.

Såsom sådan förstod han med sitt rättframma och humana väsen vinna såväl officerares som manskaps odelade aktning och tillgifvenhet. I rent militärt hänseende fick han särskildt tillfälle utmärka sig som brigadchef under de i så hög grad lärrika fälttjänstörningarna i Södermanland och Nerike i september 1902. Som bekant blef ledningen af den härvid "segande" tredje arméfördelningen på sin tid föremål för ganska delade meningar och icke ringa kritik. Men därom voro alla ense, att för den fördelaktiga ställning, arméfördelningen i fråga kom att intaga vid stridens afbläsning, hade den till icke ringa del att tacka chefens för sjätte brigaden klara taktiska blick och förmåga att med själiständigt omdöme fullgöra gifna order. Öfverste Malms insatser i striderna vid Vingåker och Tarsta voro i själfva verket sådana, att man i honom redan nu kunde förutse en blifvande arméfördelningschef. Den 12 april i år kom också hans förordnande till chef för femte arméfördelningen och i sammanhang därmed hans utnämning till generalmajor.

Härför har han nu kallats till det kräfvande chefskapet för landförsvarsdepartementet. En krigsministers framgång beror ju i hufvudsaklig mån just på hans förmåga af samarbete med folkrepresentationen. I politiskt hänseende är emellertid generalmajor Malm ett oskrivet blad, ehuru det icke kan betviflas, att han med sitt redbara, förtroendeingivande väsen har bättre förutsättningar än kanske någon annan under förevarande omständigheter till buds stående att äfven inom riksdagen verka till fosterlandsförsvarets fromma.

NOBEL-FREDSPRISTAGARNE.

Efter porträtt.

TEODORE MONETA. Kliché: Bengt Silfversparre.

M. är född i Milano 1843. Han var ursprungligen militär och har deltagit i Garibaldi's frihetskamp, men blef sedermera publicist och har som sådan och som talare verkat mycket i fredsidens, äfven "internationalismens" tjänst. Har bildat en mängd fredsföreningar i Italien.

Efter porträtt.

LOUIS RENAULT. Kliché: Bengt Silfversparre.

R. är fransman och född 1843. Han är anställd vid franska utrikesdepartementet och högt ansedd som jurist. För fredssaken har han verkat som medlem af fredsstolen i Haag och l'Institut de droit international. Är vidare red. för publikationen "Archives diplomatiques" och har deltagit i Haagkonferensen.

KONUNG OSCARS JORDAFÄRD.

Under de dagar, som lit-de-paraden räckte, hade Stockholm legat i tungsint grådager. Och på onsdagens kväll kom hård bläst, med yrsnö. Det såg ut, som om främlingarna skulle lära känna vårt klimat från dess ogästvänligaste sidor, och som om både trupper och åskådare skulle få en bister dag att stå ute i.

Men Oscar II:s begrafningsdag blef en äkta uppsvensk snö vinterdag — visserligen något skarp i luften, men samtidigt ren och hög. Med så mycket nordavvind, som behöfdes för att föra ut dukarna från sina stänger och hålla de blågula färgerna utspända. Flaggprakten från de föregående dagarna hade fördubblats; från ett led af stänger vajade de på strömmens norra strand. Redan där började afspärningen; ridande poliskonstaplar stängde bröarna, och många voro de, som hela förmiddagen måste nöja sig med att betrakta Hotell Rydbergs vackra sorgdekoration af tre horisontala, meterbredda svartkläden med kronor. Man hade helt visst kunnat släppa fram ett större antal till Riddarholmen. Kanske hade ännu ett helt tusental utan olägenhet kunnat beviljas tillträde till de gator, där processionen tågade fram. Just vid ett tillfälle af sådan art måste det sägas vara högst önskvärdt, att inte allt för stora skikt af befolkningen känna sig stå utestängda, så framt man i mänskossamlingarnas talrikhet vill se någonting mer än nyfikenhet — ett bevis på samhörighetskänslan mellan kung och folk.

Man hade inte skytt någon möda för att ge de dekorativa anordningarna en så högtidlig prägel som möjligt. Kanslihuset tilldrog sig med rätta stor uppmärksamhet: fasadens mäktiga, doriska pelare voro

öfverklädda med svart, och ofvan hade kapitälerna försedts med granris och krusflor — på taket stodo postament likaledes öfverklädda med granris. Och på liknande sätt voro fasaderna vid den trånga Myntgatan smyckade. Den stoltaste sorgdekorationen var kanske likväl Riddarhusets — med stort, florbhängdt riksvapen i tredje våningens höjd och med 16 meter höga lister af enris. Vid entrén till Riddarholmsbron, öfver hvilken Oscar II nu skulle färdas för sista gången på väg till sina fäders hvilorum, hade man rest två höga obelisker, svarta och med en försilfrad stjärna i toppen.

Massorna, som i tålig ifver packat sig på Lejonbacken, finga vänta till midt på dagen, innan omsider den majestätiska processionen kom till synes. Uppe i Slottskapellet hade härens och flottans högste officerare, diplomaterna, biskoparne, delegerade från Riksdagens båda kamrar och för stadsfullmäktige, ämbetsverkens chefer och landshöfdingarne blifvit använt sina platser, och kungarne af Sverige och Danmark, de främmande makternas furstar och ambassadörer liksom de utländska militärdeputationerna hade samlat sig till vänster om katafalken för att ta farväl. Orgeln låter en dämpad flod af toner strömma ut i hvalfven, och biskop Billing är den, som för sista gången i Slottskapellet talar till den döde härskaren.

Så ordnar sig processionen. Buren af kung Oscars äldrige öfveradjutanter föres kistan ut ur Slottskapellet vid sakt orgelmusik. Likvagnen, öppen och utan tak, lämnar den synlig för allas ögon. De otaliga kransarna ha aflägsnats från kistan — fem, från de närmaste, äro vidfästa dess sidor och fotända. Däremot är katafalken öfverströdd med lösa blommor.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

RIDDARHOLMSKYRKAN DEKORERAD TILL SORGEHÖGTIDLIGHETEN.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfverparre Sthm.—Gbg

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

PROCESSIONEN NEDANFÖR KUNGLIGA SLOTTET.

Kliché: Ken. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sthlm—Udg.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché *Edvin* Sjöström.

KONUNGENS FÄRD
TILL DEN SISTA
HVILAN CENOM DEN
I VINTERNS FÖRSTA
HVITA SKRUD
KLÄDDA HUFVUD-
STADEN.

DE KUNGLIGA PER-
SONERNA I PRO-
CESSIONEN (förstorad
detalj af föreg. bild):
Konung Gustaf — Kron-
prinsen, Konungen af
Danmark, Prins Carl —
Prins Eugen, Prins Wil-
helm, Prins Bernadotte
med sin son Grefve Carl
af Visborg, Därbakom
urskiljas prins Heinrich
af Preussen, storfurst
Konstantin af Ryssland,
prins Arthur af Con-
naught.

Och det oerhörda tåget, som utom alla utländska celebriteter rymmer spetsarna af vårt lands stats- och samfundslif, sätter sig sakta igång. I spetsen en förtrupp af kadetter, militärafdelningar, hofbetjäning, ordensfunktionärer och andra, bland hvilka banérförare med serafimerbanéret och kung Oscars lifhäst. Så riksregalierna, burna framför likvagnen af statsministern och tre statsråd. Öfver det hela ligger något ålderdomligt, gengångarligt, som vid ett sådant tillfälle väl är på sin plats.

Stilla, bidande stodo öfverallt på gatorna, där tåget skulle passera, täta leder af åskådare — det var svenska folket som tog sitt sista afsked af den gamle konungen. Öfverallt, där vagnen med ekkistan, klädd i purpursammet med inbroderade gyllene kronor och guldlister, skred fram, blottades hufvuden — och här och hvar tårades ett öga . . .

Den gamle drottens sista färd gick från södra slotts-

hvalfvet ned för slottsbacken och förbi södra och så norra slottsfasaden, fram mellan Lejonbacken och Norrbro öfver Mynttorget och Myntgatan, därefter öfver Riddarhustorget, Riddarholmsbron och Birger Jarlstorg till Riddarholmskyrkans port. Och på ömse sidor om den väg, liktåget drog fram, bildade trupperna häck — dödsparaden! Alla stadens kyrkklockor ringde.

Framför Riddarholmskyrkan stannade den kungliga likvagnen. Kistan med konungens stoft inbars af öfveradjutanter och adjutanter och ställdes upp på kafalken. Den gamla Riddarholmskyrkan hade undergått en vidtomfattande omdekorering och dess inre strålade och gnistrade af ljus. Strax före klockan 12 anlände drottningarna Victoria och Lovisa, kronprinsessan Margareta, prinsessorna Ingeborg och Bernadotte och strax därefter inträdde processionen, under tonerna af Karl XV:s sorgmarsch. Ärkebiskop

FURSTLIGA GÄSTER VID KONUNG OSCARS BEGRAFNING.

DROTTNINGEN AF
DANMARK.

ÄRKEHÄRTIG
FRIEDRICH
AF ÖSTERRIKE.

PRINS ARTHUR AF
CONNAUGHT.

KONUNG FREDRIK
AF DANMARK.

PRINS FERDINAND
AF BAYERN.

Ekman höll, stående framför altaret, griftetalet. Efter ärkebiskopens tal framträdde statsministern till katafalken och af tog den kungliga kronan som var fästad på locket af kistan, och placerade äfven denna på hyendet bredvid den krona, han själf burit till kyrkan.

Konungens jordfästning för rättades nu af Svea rikets ärkebiskop, biträdd af biskop Billing och pastor primarius Håhl.

Riksmarskalken gaf ett tecken, och trupperna utanför kyrkan saluterade med fyra gevärssalvor.

Det ståtliga Bernadotteska grafkoret i Riddarholmskyrkan fick mottaga ännu en konung.

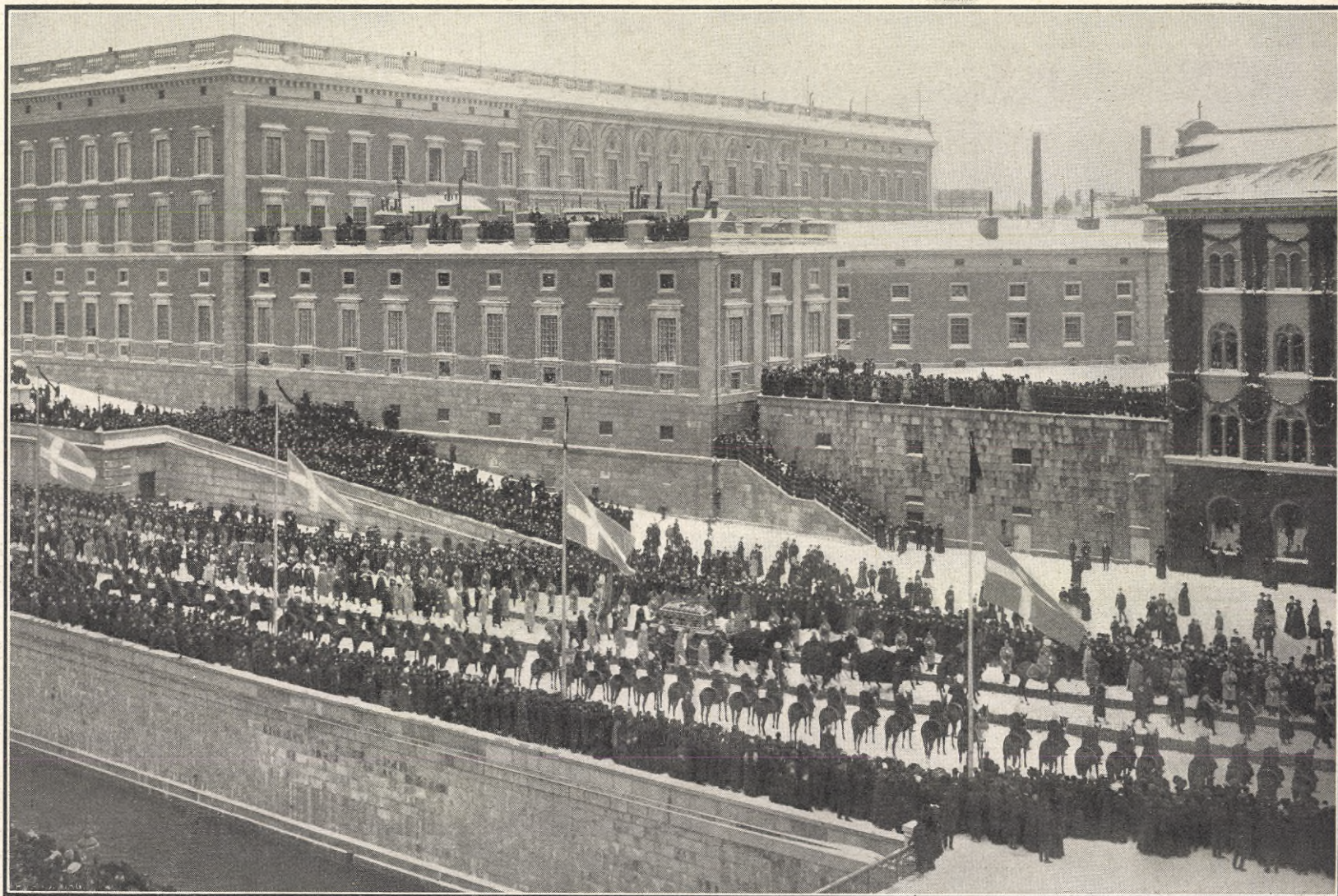

HVAR 8 DAGS GÖTEBORGSFOTOGRAPH.

Klick: Bengt Sjöström

1. PRINS ARTHUR AF CONNAUGHT. 2. PRINS MAX AF BADEN. 3. STORFURST KONSTANTIN AF RYSSLAND. 4. KRONPRINS FERDINAND AF RUMÄNIEN.

OSCAR II:s STOFT FÖRES TILL DEN SISTA HVILAN.

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

PROCESSIONEN FRÅN SLOTTSCAPELET TILL RIDDARHOLMSKYRKAN.
Närmast före likvagnen gå statsministern och tre andra regeringsmedlemmar med riksregalierna. Efter kistan bäres riksbaneret. Därefter följa de manliga medlemmarna af svenska konungahuset, danske konungen och öfriga utländska furstar samt de utomordentliga sändebuden.

Kilohé: Kem. A. B. Bengt Sjöbergers Skånska—Og

H. & D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

FRÅN JORDFÄSTNINGEN I RIDDARHOLMSKYRKAN.
Konung Gustaf (1), Konungen af Danmark (2), Kronprinsessan Margareta (3), Prins Carl (4), Prins Bernadotte (5).

Klubb. Kem. A. P. Bengt Sjöström & Söner Stålm.-Öbg.

B. & Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

ULRIKSDALS SLOTT.

Kliché · Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Stilm.—Ög.

Ulriksdals slott blir drottning Sofias änkesäte. Änkedrottningen har alltid älskat Ulriksdal och, ehuru h.

mt behåller sin våning å Stockholms slott, torde hon komma att tillbringa större delen af året å Ulriksdal.

HANS BÄSTA JULGÅFVA.

FÖR HVAR 8 DAG AF NÅN.

Klockan har nyss slagit 5, och från kyrktornet ljuder maningen tung och allvarlig ut öfver staden, en maning, som trots malmklangens mörka timbre tydligt förkunnar ett fridens ljusa budskap, ty den ringer samman till julbön i domkyrkan.

Ute faller snön i väldiga, våta flingor, som ängsligt klänga sig fast vid ytterkläderna. På paraplyer och hattar samla de sig i stora, tunga drifvor, och nedför rockarne rinner vattnet i små rännilar. Klatsch, klatsch, ljuder det, när snabba fötter bana sig väg i sörjan, och snöslasket stänker lustigt ända upp mot husvägarne. Sjöblöta som svabbar traska stadsbud och springpojkar omkring, lastade med julpaket.

Det var ingen sådan där gammaldags, hederlig julafton med knastrande slädföre, när imman står som en molnvägg kring frustande springare, och andedräkten väller fram liksom hvit rök, påminnande om då ångan blåses ur en ångpanna. Nej, därtill hade Anders braskat alltför kraftigt, och gamla märken vill man gärna hålla på — nota bene när de slå in.

Betänksamt säfligt klifver en vandrare fram å en af smågatorna någonstans i stadens periferi. Han stannar framför en port och lagar sig till att dyka in i en mörk förstuga.

Skynda vi före honom, så ramla vi så godt som ögonblickligen in i ett stort, lagom upplyst rum, hvilket ser ut att vara bebodt af en enstöring till gammal ungarl. Individens sätter snart nog prägeln på sin kula.

Under tiden har äfven vår vandrare hunnit in. En man, snarare under än öfver medelåldern, men hvars

utseende antyder ett högre antal år, än hvad verkligheten bekräftar. Det ligger någonting trött, på samma gång hopplöst i den blick, hvarmed han famnar rummets enkla för honom så välbekanta inredning, men denna ljusnar dock något, när den mötes af en muntert flammande brasa.

— Har inte Stina hunnit bli klar än? hälsar han vid sin ankomst "stället" — ett mellanting af madam och fru — som just lägger sista handen vid sitt makt-påliggande värf. Liksom så mången annan lefde tydligen vår gode man på krigsfot med sin städerska.

Gumman fnurrade till ett tag, men erinrade sig i lagom tid, att det i dag var julafton, hvarför hon nöjde sig med att iakttaga en väpnad neutralitet. Hon skulle nog äfven ha klarat sin roll till slut, om hon ej olyckligtvis fått syn på den veritabla Sökvbäck, som ogeneradt välldes fram från den vrå, där vår man ställt sin paraply. Nu brann det förstås i stacken, alla julens änglar till trots.

— Att inte revisorn skäms, jag, som nyss gjort rent och fint härinne! Jo, de ska' jag säga å väl-signelse att försöka hålla snyggt hos tocka herrar som han! Ja, jag ska' säga'n förrästen ett sant ord, de skadar'n inte, att om han hade uppfört säj som folk, då han had'et bra, så behöfde han inte ha de, som han har'et! Att ha gift säj in i en fin släkt och så inte kunna uppföra säj så, att han kan få bo tillsammans med sin egen hustru och barn! Fy skam! Den krogen!

De sista orden muttrade gumman egentligen för

sig själf, men naturligtvis så pass högt, att revisorn, som meningen var, skulle höra dem. Det var för öfrigt alltid hennes sista och kraftigaste artilleri, han kände nog taktiken. "Städet" var nämligen arg goodtemplare och stor pamp i sin loge, hvadan hennes inre människa formligen vände ut och in på sig, blott hon tänkte på en gammal ölkork.

— Seså, nu skall inte Stina bråka, det är ju julafton i dag! sade revisorn, försonligt stämd, ehuru gummans slutharang kommit en och annan sträng i hans inre att vibrera. Han halade därpå fram den obligatoriska jultian och räckte "städet".

Hastigt, som man vänder en hand, ändrade gummans taktik vid åsynen af den så förkättrade, men ändock så älskade mammon.

— Tusen tack, snälla revisorn, och god jul! lät det nu, hvarpå "städet" så småningom neg sig ut genom dörran, sedan hon med en berömvärd energi torkat upp den lilla insjön på golvet, för hvilken hon förut ej närt det ringaste bekymmer.

— God ju!, ja! Revisorn vankade upprörd fram och tillbaka på golvet. Den omaskerade meningen i hans städerskas yttrande hade väckt ett smärtsamt minne till lif och rifvit i ett gammalt sår.

— Inte få bo tillsammans med sin egen familj, sade hon visst. Ja, hon kunde tillagt att få smyga som en tjuv för att någon gång ute kunna stjäla sig till att tala med sitt eget barn. Och så denna eviga pina att ständigt som en främling nödgas möta sin hustru!

Han gick bort till kakelugnsvrån, där han efter en stunds famlande bland tomglasen lyckades plocka fram en butelj cognac, som han försiktigt korkade upp, slog i ett duktigt glas och tömde detta med synbart välbehag. Drycken tycktes öfva en lugnande inverkan på honom, ty han satte sig sedan framför brasan och stirrade in i den falnade glöden.

Det finnes stunder, då minnena oftare än eljest med oemotståndlig makt tränga sig in på oss människor. Ensamheten är naturligtvis därvid deras bästa bundsförvant.

Tunga tankar jagade hvarandra hos mannen — gräsänklingen mot sin vilja — som nu beredde sig att allena fira julen, denna högtid, då öfvergifvenheten säkert trycker ett känsligt sinne hårdare än vanligt. Tanken flyger då gärna tillbaka till barndomen, och för de flesta står väl erinringen om julen i hemmet — två intimt sammanhängande begrepp — som ett stort, ljus och öfvervägande fridfullt minne. Så fatigt är väl näppeligen något hem, och så liten är väl ej den medmänskliga barmhärtigheten, att ej den ringaste hydda, där kärleken ännu ej kväfts af bitterheten och hatet, mäktar från barndomen rädda med på färden ut till lifvets allvarskamp, något kärt och vackert minne af de smås egen högtid.

Revisorns blick irrade omkring i rummet, tomhet och ödslighet mötte den. Ja, hans boning präglades väl ej mera af dessa egenskaper än genomsnittungskarlens rum i allmänhet, men honom tryckte tomheten mera än andra, ty han hade varit van vid annat.

Han tänkte där han satt, att det i dag var den andra julaftonen, han tillbringade ensam, sedan hemmet upplösts, sedan hans rika svärfader, som delvis måst bidra till att hålla det komfortabla hemmet samman, öfvertalat sin dotter att drifva familjens öfverhufvud ur det numera för honom stängda paradiset.

Hur lifligt stod ej för hans syn scenen, då den stora och oåterkalleliga brytningen skedde. Han kom från en middag, som han afåtit tillsammans med några vänner, glad och upprymd och just i den stämning, då hans i allmänhet rätt sköra humör ej tålde alltför stark belastning.

Genast han trädde innanför tröskeln märkte han, att det låg åska i luften, och han var för sin del ej alls ohägad för en skärmytsling med hustruns anförvanter, hvilka han egentligen aldrig kunnat tåla,

isynnerhet då han hade något inombords. De sade honom ofta rätt ut beska sanningar, än hette det att han försummade sin hustru, än var han för brutal i hemmet och än misskötte han den tjänst som svärfadern rekommenderat honom till.

Ja, sedan gaf han dem rätt allesammans, men nu var det försent, oåterkalleligen försent, och för stolt var han att tigga sig till nåd, ehuru han i sina lyckligaste ögonblick trodde, att hans hustru, som säkert ännu höll af honom, vore benägen för en försoning, blott hon torde för fadern.

Den minnesvärda aftonen stod svärfadern frodig och bredbent framför honom, och med det sårande själfförhålligande, som oförtjänt ekonomisk framgång så ofta medför, sade han honom kort och oförblommeradt, att ett dylikt samlif ej kunde få fort fara. Han — svärfadern — hade gett sitt ultimatum och nu finge det vara slut. I öfrigt förmådde han ju ej att helt underhålla sin familj, och en sådan stackare, som lefde blott på sin hustrus pengar, kunde gärna ge sig iväg.

Där kom ordet, som stack! Han såg på sin hustru. Hon teg, tydligen suggererad af fadern. Nåväl, då var det hans tur!

Kort och skarpt, såsom en, den där fattat sitt beslut, förtalde han dem, att han nog varit glad och gärna velat se vänner omkring sig, men hvarken varit sämre eller bättre i detta fall än de flesta äkta män. Men förstode de då ej, att detta eviga gnabbet och klandret af hustruns tanter och öfriga släktingar, hvilka aldrig funne honom till lags, vore ägnadt drifva äfven den bäste man att ute söka ett surrogat för den trefnad, han omöjligt kunde finna i sitt hem. Nu ginge han emellertid sin väg, han skulle aldrig mer besvara!

Hur nära var det dock ej, att han skulle fallit till föga och bedt om nåd, när hans son, den lille 8-årige Rolf, gråtande fattat om sin fars knän för att hålla fast honom! Den lille parveln, som väl ej fullt förstod innebörden af de växlade orden, hade dock instinktvt klart för sig, att här försiggick något förfärligt, något, som för alltid splittrade ett hem.

SVENSK VETENSKAPSMAN, SOM VÄNDER TILLBAKA HEM.

PROFESSOR MAGNUS NYRÉN.

Professor *Magnus Nyrén*, en af våra mest kände astronomer, vänder i dagarna tillbaka till fosterlandet efter en nära fyrtioårig verksamhet i Ryssland. Född 1843 i Brunskog, blef han student 1859 och promoverades år 1869. Erbjuden docentur i Uppsala, föredrog han likväl att som så många namnkunnige svenske astronomer före ho-

nom söka sig till Pulkovas observatorium, där han också 1871 adjungerades som "yngre astronom". Hans stora vetenskapliga begåfning kom där snart till sin rätt; han kallades 1892 till vice direktör och hedrades af ryska staten med titeln "verkligt statsråd". Vid sitt afsked hyllades professor Nyrén af svenska kolonien i Pulkova, som i honom mister sitt förnämsta stöd.

JULGUBBARNE —

ETT ENKELT SÄTT ATT ROA DE SMÅ.

— Mamma — hvad ska vi ha i julgran? Pappa — hitta på nåt roligt. Vi vill helst göra hop något själfva, för det gör dom hos Elsas och det är mycke mycke roligare...

Julen är inne, granen skall klädas, och de små skola ha något att roa sig med, så att deras väntan på "klapparna" inte skall göra dem nervösa och otåliga. De gamla vanliga leksakerna duga rakt inte nu — det skall vara någonting som har med julen att göra — och helst naturligtvis något där deras egen frodiga fantasi kan få spela in och göra de underbaraste uppfinningar.

Hvad är väl då lämpligare än "julgubbarna"? Ni vet kanske inte riktigt ännu hvad det är för något, men det är ingen konst att komma underfund därmed. Det är en mycket demokratisk uppfinning, alltså lämplig för allas barn. Ty materialet kostar så litet att hvem som helst kan skaffa sig den — och tillverkningen, ja den styra då våra smättingar med glädje om själfva, bara de få den allra minsta lilla hjälp och undervisning af pappa och mamma eller tant eller faster.

Se till exempel på den något till morska och kavata citrongubben — Herr von Citronius heter han bestämdt. Det är minsann en herre med sprätt på. Han ser betydligt mer imponerande ut än åtskilliga af Lisas dockor!

Och vet ni hvad han är gjord af? Gissa! En citron, det visste ni nog — men mera? Ett par korkar — det är benen; ett par snitsigt krökta tandpetare — det är armarna; till hufvud ha vi tagit och skurit ut ett äpple; och mössan består af ingenting mer eller mindre än ett halft nötskal.

Herr von Citronius har vanligen i sitt sällskap en liten tam fågelunge — kanske det är en skatunge? Den är utaf ungefär samma ingredienser som sin herre och ägare; bara det att hon har en stjärt af pepparkaka och att fötterna liksoñ halsen äro tandpetare. Och så måtte hon ha mycket svårt att slita sig lös från något så godt som mjuk pepparkaka, för i den sitter hon gärna mest hela dan.

Herr von Citronius har nyss fått mycket fint främmande — det är en afrikansk minister, som kommer med några mycket viktiga papper från någon trakt midt inne i Afrika. Den afrikanske ministerns pappa har inte behöft annat för sin framåtsräfvande sons tillkomst än ett äpple och en tomflaska, en bit tunn kartong, en pepparnöt (till mössa) och en bit krakmandel (till näsa). En arm behöfver ju också den präktige herr ministern, och den har han mycket riktigt — en banan.

Den afrikanske ministern har varit helt kort tid i Europa, men tiden har han begagnat mycket väl till att se sig riktigt ordentligt omkring. Bland annat har han blifvit så förtjust i flygskeppen, att han liksom alla andra människor hittat på att göra ett eget sådant. Den konsten kan förrästen vi med. Till själfva ballongen tar vi en banan — den formen har nästan alla

riktigt fina flygmaskiner; korgen och maskineriet ha vi lätt i ett stycke mjuk pepparkaka, och af samma ämne gör vi, med tillhjälp af våra ovärderliga tandpetare, en utmärkt propeller. Så enkelt var det!

Sen kan vi flyga när som helst. Lika bra som nästan alla luftskeppare före oss.

Men nu borde vi också ha en duktig karl, som är van att sköta ballonger — uppfinna dem kunde vi själfva, men de äro kanske ändå inte så lätta att styra, första gången vill säga.

För min del skulle jag då vilja föreslå en gammal god vän, som är förfaren i litet af hvarje: baron Hieronymus von Münchhausen. Honom känner ni naturligtvis alla? Eljest ser han ut precis på det här sättet (se bilden). Han ter sig onekligt vådligt aristokratisk och treflig! Se bara på den ädelt krökta näsan — hvars make ingenstans i världen finns, utom möjligen i en annan bit krakmandel! Att den högvälborne mannens yfviga mustascher liksom håret är af bomull, behöfver jag inte tala om. Lika litet som att de nobelt lysande ögonen egentligen äro ett par svarta knappnålar — ni ser utan vidare själfva hur det går till att få hop den berömda baronen.

Ni måste medge, att det inte var så synnerligt svårt att få ihop det här trefliga sällskapet. Och med liten smula uppfinningsrikedom — och hvem af våra barn

HERR VON CITRONIUS.

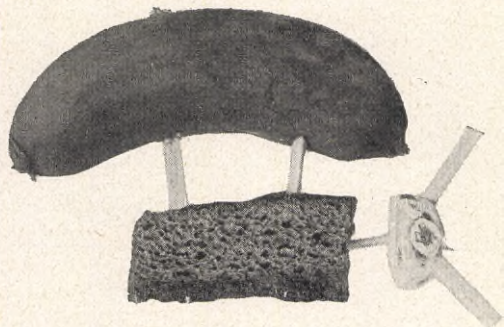

VON CITRONIUS' GODE VÄN, DEN AFRIKANSKE MINISTERN.

LILLA PIPPI.

har inte det — skall det lyckas dem att göra en hel hop andra, kanske ändå mycket roligare "julgubbar". Det här var ju bara en fingervisning, men tycker ni inte det var en idé att ta vara på? Försök — låt de små få höra och se det här, och be att få veta deras mening om saken. De skola säkert vara mycket tack-samma för denna tillökning i julglädjen!

ETT BRA LUFTSKEPP — DET ALLRA NYASTE.

**GLÖM EJ att köpa Ert ex. af
VINTERSOL — F. a. b. HVAR 8 DAGS
vackra, af prässen högt lofordade jultidning.**

BARON HIERONYMUS VON MÜNCHHAUSEN.

Forts. från sid. 203.

Men när modern, fortfarande hypnotiserad af svärfadern, drog barnet till sig, då brast det sista bandet — trodde han. Stum aflägsnade han sig.

Uh, det var ett dystert minne! Revisorn reste sig upp och gick ett par slag kring golfvet innan han åter satte sig ner. Han passade äfven på att i förbifarten hälsa på cognacsbuteljen. Den var hans tröst, när minnena blefvo för svåra.

Nog hade han varit en slarver, men han undrade, om hans fel ändå varit så stora, som de på visst håll utmålats. Hustrun, hans ungdomsdrömmars brud, hade ingen skuld i det skeddä, det visste han, hon var alltid undfallande, när han någon gång varit brutal mot henne.

Mången gång hade han beslutat vända staden ryggen, men lika ofta hade han ändrat sig. Det var ett visst något, som höll honom kvar. Det var hans stora svaghet att ej kunna helt skära af det trådslitna band, som fjättrade honom vid den plats, där hans forna lefnadslycka blomstrat. Slumrade kanske innerst i hans själ en förhoppning, som han fåfängt sökte förkväfva, en tanke på återvunnen frid?

Grubblande stirrade han in i den svartnade glöden. Hvad var väl hoppet? En bedräglig illusion, som, när den krossas, blott gör verkligheten så mycket bittrare. Han ville vara pessimist, och kunde väl få det också! För öfrigt ville han dränka sitt hopp i

alkohol, ty äfven smärtan har sin ljuftet. Hela staden visste väl att han drack, bekräftelsen därpå fick han nyss af sin städgumma, om han förut ens gittat tvifla därpå.

Snabbt som vinden löper tanken från det närvarande in på det förflutnas område, han känner intet tvång. Hvem gaf den djärfve just nu klafven till att kasta sig in på den period i en människas lif, som fylldes af vakna drömmar om kärlek och lycka?

Han låg på den tiden i Uppsala och läste på prillan. Glad och treflig ansågs han bland kamrater, sorgen kände han nätt och jämt till namnet, den högsta grad han visste var ett misslyckadt viggningsförsök.

Då kom vändpunkten i hans lif. Han hälsade under ferierna på en kamrat här i staden och fördes af denne med upp på en subskriberad bal på stadshotellet. Detta var hans lifs stora minne, ty då såg han för första gången — henne.

Hur lifligt minns han ej alla detaljer därifrån.

En härlig vinterafton, bjällerklang och glada röster utanför hotellet. Släde efter släde far fram till stora trappan och aflevererar sitt påpälsade innehåll. Dörarna till vestibulen öppnas, det utströmmande ljuset banar sig en bred, vit väg i snön och kommer hästarna att skygga. Snabba små fötter trippa uppför trappan i otakt med större, långsammare.

Och därinne satt — hon. Först litet konventionellt kallprat, sedan en del skämtsamma repliker vid supén

Forts. å sid. 207.

Hvilka berättelser voro de bästa?

Vår ständiga litterära pristäflan: Första perioden slutar.

Med innevarande nr af HVAR 8 DAG utgår den litterära täflan, som pågått från nyåret 1907 till nyåret 1908.

Täflan går som bekant ut på prisbelöning både af författare och prisdomare: författarne af de fem bästa berättelserna och de fem förste röstande i hvarje särskildt jall.

Prisbeloppen äro sålunda fixerade:

Första pris författaren	300 kr.,	1:ste röstande	150 kr.
Andru " "	250 " "	" "	100 " "
Tredje " "	100 " "	" "	75 " "
Fjärde " "	100 " "	" "	50 " "
Femte " "	100 " "	" "	25 " "

eller sammanlagt 850 kr. (utom vanligt honorar) för författarne och för deltagare i omröstningen 400 kr.

Dessutom utbetalar redaktionen efter eget godtyckande ett extra pris om 250 kronor.

Således inalles 1,500 kr. i pris.

Senast den 10 januari 1908 skola alla röstsedlar vara redaktionen tillhanda, hvarefter resultatet snarast möjligt offentliggöres och prisen utbetalas. Alla röstsedlar brytas samtidigt. "Förste röstande" bli de som i den mån brefven brytas äro de förste att föreslå de 5 berättelser, som vid sammanräkningen befinnas ha vunnit de flesta rösterna.

Insänd alltså i kvart adresserat Red. af HVAR 8 DAG, Göteborg, och märkt "Pristäflan", namn på den i Edert tycke bästa berättelse, som under 1907 varit införd i tidskriften, vare sig å omslag eller innersidor.

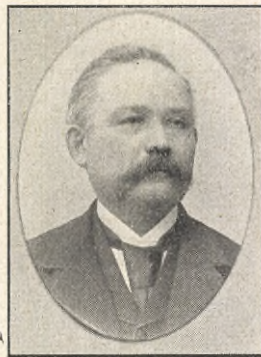
A. LARSON.

85 år fylde den 14 dec godsägare Anders Larson å Bränninge, Skarab. län. Kronoföringsman, kommunalman, landttingsman, led. af ägodelningsrätten m. m. Led. af Riksd. F. K. 74—78, 85, 87—95.

C. H. MÖRNER.]

Den 18 dec. tydde kabinettskammarh., öfverste Hampus Mörner i Stockholm 65 år. U-löjtn. vid husarreg. Kung Karl XV, nu Kronprinsens husarregte 64, löjtnant 72, ryttmästare 87, adjunkt hos Konungen s. å., major vid Lifv; till häst 91, öfverstelöjtn. 94, öfveradj. hos konungen 97, öfverste 98, afsked 05.

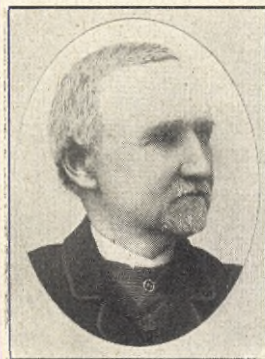
J. NILSSON.

65 år fylde den 10 dec. f. d. riksdagsm. och landtbrukaren Jonas Nilsson, Hörlinge, Finja. Inom sin ort anlitad kommunalman, landttingsman, led. i vägstyr. samt led. och ordf i sparbanksstyr. Led. af Riksd. F. K. för Kristianstads län 95—98.

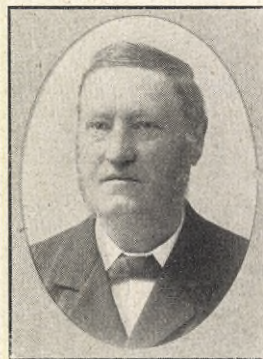
E. ROSENQVIST af ÅKERSHULT.

Till öfverlärarinnan vid Gäfle flickskola Emilia Mariana Rosinia Rosenqvist af Åkershult öfverlämnades d. 14 dec. medaljen i guld af 5:e storl. "för medborgerliga förtjänster". Frkn R. är nu 65 år och har i 50 år på det mest hedrande sätt utöfvat sin sysselsätt. som lärarinnan.

J. O. SYLVAN.

Jägmästaren Johan Otto Sylvan i Stockholm fylde den 13 dec. 75 år. Stud.-ex. 50, landtmäterex. 54, jägmästare på Gotland 60, v. kommissionslandtm. därst. 62, kommissionslandtm. 68, afsked som jägmästare 97, som landtm. 02. Led. i Hush. sällsk. förvaltningsutskott 91—95.

C. F. O. ÅKERBERG.

70 år fylde den 15 dec landtbrukaren Carl Fredrik Oscar Åkerberg å Torna, Hallands län. F. d. led. af Riksd. A. K. f. d. kyrkovård, kommunalordförande, ordf. i Wärö sockens Ensk. brandstödsbolag m. m.

C. G. F. KUYLENSTIERNA.

60 år fylde den 16 dec. öfverstelöjtnant Fredrik Kuylenstierna. U-löjtn. vid Jönk. regte 69, major 98, öfverstelöjtn. i armén 04. Ordf. i skogsårdsstyr. inom Jönk. län. i styr. för Jönk. läns landtbruksskola, i Westbo härads hushållsgille, distriktsdir. i Smålands m. fl. provinser hypoteksför. m. m.

O. OLSSON.

Hemmansägaren Olof Olsson Kramstä fylde den 28 nov. 50 år. Ordf. i kommunalstämman, landttingsman, nämndeman, led. af hushållnings-sällskap och förvaltningsutskott, led. af direktionen för spetsåskehemmet i Jersfö, kontrollör vid Helsinglands Ensk. Banks kontor därstädes m. m.

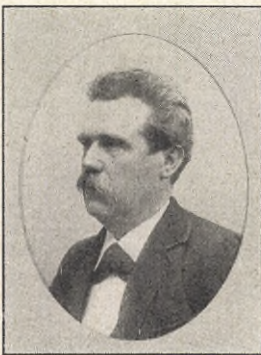
A. J. OLSSON.

70 år fyller den 21 dec. f. d. Sjökapten och handl. And. Joh. Olsson i Möllösund. Aflade sjökaptensexamen 65 och förde sedan i öfver 20 år segelfartyg. Anlitad kommunalman. Led. af kyrko- och skolråd, f. d. led. af bevillningsberedn. och taxeringsnämnden m. fl. offentliga värf.

A. ANDERSSON.

Hemmansäg. Anders Andersson å Backgården, Skarab. län, fylde d. 2 dec. 65 år. Nämndeman 76-79, landttingsm., ordf. o. ombudsm. i Saleby m. fl. socknars brandsbol. sed. 86. Led. af Riksd. A. K. 94—05. Ordf. i sockn kom-stämman sed. 83. Mångårig led. af försam. skolråd. Inneh. Skarab. läns hush.-sällsk. medalj

O. BROBECK.

60 år fylde den 10 dec. direktör Oscar Brobeck i Lilla Edet Sedan 02 direktör för Enskilda Bankens i Venersborg afdelningskont. därst. Landttingsman och framstående kommunalman.

K. R. COLLIN.

Lektor Karl Richard Collin i Umeå fylde den 28 nov. 55 år. Stud.-ex. 71, fil lic. 78 fil. dr. 87, adjunkt i Uppsala 82, lektor i Umeå 84, skeppsmätare därst. 89. Led. af stadsfullmäktige 03, hamndirektionens ordförande 03.

PORTRÄTTGALLERI

A. KARLSSON. †

Landstingsmannen och häradshövdingen Anders Karlsson, en af Västbo häradets mest framstående odalmän, från Gölebo i Vätults socken, afled nyligen. Mångårig ledamot af Jönköpings läns landsting, nämndeman och häradshövding vid Västbo häradsrätt i 51 år. Kommunamaln.

C. J. DAHLBÄCK. †

F. d. rektorn vid Falu högre allmänna läroverk, fil. dr Carl Jonas Dahlbäck afled den 7 dec 78 år gammal. Fil. dr 57, doc. 58, vik. lektor 59, lektor 60, rektor i Falun 65—99. På sin tid led. af stadsfullmäktige Varm djurskyddsvän. Från trycket utgivit ett flertal skrifter.

A. P. BJÖRKMAN. †

F. d. fördelnings- och lasarettsläkaren Anders Petter Björkman afled i Luleå d. 11 dec. 70 år gammal. Stud.-ex. 55, med. lic. 66, stadsläkare i Luleå 66—76, regementsläkare vid Norrbottens fältjägarreg. 79—97. Innehafte flere förordnanden som militärläkare i armén och flottan.

C. A. PUKE. †

Kommandör Carl August Puke afled i Karlskrona den 16 dec. 63 år gammal. Sekundöjtn. 64, kommandör i flottan 1900, afsked 02. Mångårig led. af stadsfullm., led. af beredningsutsk., ierårig brandchef, led. af fattigvårdsstyr., af kyrkorådet m. m.

(Forts. från sid. 205).

och ett ömsesidigt löfte att förnya bekantskapen. Det var allt, men innan säsongens slut hade två hjärtan svurit hvarandra evig trohet.

"Evig!" Drömmaren framför brasan skratade bittert.

Sedan kom en annan tid, den gyllene bojans. Där-efter en dyster period, faderns död, och studiernas afbrytande som en följd däraf. Genom sitt inflytande skaffade den blifvande svärfadern honom då en passabel befattning, och tillrustningarna till giftermålet kunde börjas.

Så kommo ett par år af ogrumlad sällhet, ytterligare förhöjd af en tredje familjemedlems ankomst. Så småningom kommo brytningarna, ursprungligen framkallade af hemmet utomstående, därefter hans leda vid detta, och så slutligen katastrofen.

En tår glänser till i det slocknande skenet från brasan. Nu var pinohistorien genomgången, och låren var ett ofrivilligt offer på det förlutnas altare.

Revisorn skäms inför sig själf för sin egen svaghet och gör ett krystadt våldsamt försök att lägga band på de känslor, som oemotståndligt bemäktiga sig honom:

— Hejsan! här skall drickas och — glömmas!

Just som han står i färd att sätta sin föresats i verket, ljuder en blyg knackning på dörren, åtföljd af ett misslynt: "Stig in!"

En liten välklädd, omkring 10-års parvel klifves försiktigt öfver tröskeln. Han stannar där och syner en stund villrådig, hur han skall framföra sitt viktiga ärende, ty att det verkligen är viktigt, därom skvallrar hans halft bekymrade och halft förväntansfulla min.

— Rolf! Revisorn höll på att släppa glaset, som

han just skulle föra till munnen. Hvad vill du här, här hos mig?

— Jo, pappa skall komma med hem och fira julaftonen med mej och mamma. Se här, han räckte fadern ett slutet konvolut, där har mamma skrivit om det!

Det skymde något för revisorns ögon, när han slet upp kuvertet. Hoppet, den känsla, som han tyss brutit staiven öfver och betecknat som en gärd åt svagheten, började nu lysa klart och ge lif åt de mörka skrymslena i hans ödesjäl.

— Till dig, som ännu inför Gud är min make! läste han. Kan du förlåta din hustru, som ej hade kraft nog att göra sin personliga uppfattning gällande i det rätta ögonblicket, och som sedan af en falsk stolthet hindrades att visa sig sådan hon verkligen var och kände der, så kom hit genast! Rolf vilje själf öfverbringa budskapet. På snart återseende . . .

Underskriften hann han ej att läsa, så till den grad brått hade han.

Så var det då sant, att hans förnedring tagit en ända! Scenen mellan far och son var hjärtlig men kort. Nu kände han på sig, att nu skulle något annat börja — en tillvaro, som inga missljud skulle få störa. Detta lofvade han sig själf, och ett löfte i denna stund var heligt.

Han sände sonen före sig ut, ty han vilje utan vittnen säga farväl åt sin förnedring.

Ännu en gång fannade han med blicken rummets enkla inredning, men ej tungt, hopplöst som tillförne. Det var här en man, som kände lifsmodet återvända och än ytterligare stärkas af jämförelsen med hvad som varit. — Med spänstiga steg trädde han ut. Han skulle möta sin hustru . . .

Om tävlingsreglerna för HVAR 8 DAGS fotografipremiering, se omsl. nr 1 och 2.

H. B. D:s Fotografipremiering

för insända fotografier till N:o 10 utföll med 2dra pris Kr. 10—.

- A. (aktualitet och värde i öfrigt) 3 point
- B. (raskhet vid insändandet) . . . 1 "
- C. (utförande) . . . 2 "

6 point

för foto. å sid. 186—7 till folkskoleinspektören Carl Edquist, Gäfle.

EN GOD JUL

OGH

ETT GODT NYTT ÅR

tillönskar HVAR 8 DAG alla sina läsare.

IX ÅRG. 13^E HÄF- TET INNEHÅLLER:

Olof Malm. — Nobelfredspristagarne. — Konung Oscars jor-dafärd. — Drottning Sofias än-kesäte. — "Hans bästa julgäfva" af Nian. — Svensk vetenskaps-man som vänder tillbaka hem. — Svenskt allehanda. — Julgub-bar. — Veckans porträttgal-leri.

En känd person i Elfdalen har i sin nyligen färdigbyggda, präktiga villa anordnat ett "fornminnesrum", där nog efterhand kommer att samlas åtskilligt smått och godt från gångna tider. Sålunda har ägaren lyckats anskaffa en verklig raritet, nämligen en husbehofsbränningsapparat — och här-omdagen hade anordnats ett litet intermesso för tagning af vidstående bild, som visar apparaten i full verksamhet. Som synes har densamma formen af en rund mjölkkruka och är försedd med en löstagbar, upp- till vidgad huf.

Tillverkningen hade följande förlopp: Korn torkades hårdt i en torkria, maldes sedan groft, lades i ett kärl med lock, fuktades och fick under upprepad omrörning stå några dagar, tills det började "jäsa". Sedan lades det i pannan, som sattes öfver elden. Uppe i hufven samlades så ånga, som genom ett par rör, som för afkylning voro dragna genom ett med kallt vatten fyllt kärl, framkom som "hemmagjordt bränvin".

Husbehofsbränningen förbjöds ju redan genom la-

Amatörfoto.

ETT MINNE FRÅN DALOM: HUSBEHOFSBRÄNNING.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

gen af 1855; detta hindrar dock icke, att lönkröeriet florerat i Dalom till för ett par årtionden sedan; men nu är den där ett minne blott — den som nu vill ha något bränvin, köper det allt på rätt ort.

Så mycket intressantare är det därför att se hur det gick till i forna dagar.

100 år fyllde den 12 dec. änkan Inga Greta Olsson vid Ryningsnäs i Mörlanda socken, Småland.

Ännu i besittning af goda såväl kropps- som själsförmögenheter, kan den gamla exempelvis ännu erinra sig episoder från vårt sista finska krig, berättade af hennes fader, som däri deltog.

Amatörfotografier.

EN EGENDOMLIG GRAN: Har, troligen efter en storm, blifvit liggande på marken hvarvid dess grenar växt rakt uppåt och tagit form af särskilda smågranar, som hämta sin näring från moderstammen. Trädet växer å en af öarna i Haparandas skärgård.

HUR SÄDESFÄLTEN INVID FILIPSTAD TEDDE SIG I DECEMBER 1907.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöforsparre Stålin—Öbg.